VÝZKUM TRHU, MÉDIÍ A VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ, VÝVOJ SOFTWARE
Národních hrdinů 73, 190 12 Praha 9
tel.: 225 301 111, fax: 225 301 101
e-mail: median@median.cz
www.median.cz

CEDMO TRENDS: ČESKÁ SPOLEČNOST V DOBĚ ZMĚN (24. VLNA)

ESPRESSO

Podpora na zvýšení dopadu, inovací a udržitelnosti CEDMO v ČR

číslo projektu: 1.4 CEDMO 1 - Z220312000000

PRAHA 7/5/2025

CEDMO

Mediální výzkumy | MML–TGI | Software | Ad–hoc výzkumy | Vývoj technologií

OBSAH ZPRÁVY

1 Základní parametry 3
1.1 Specifika šetření 3
2 Aktuální trendy 4
3 Vnímané vystavení dezinformacím 5
4 Vnímání aktuálních narativů 8
5 Dezinformace, které nejčastěji zaujaly 10

1 ZÁKLADNÍ PARAMETRY

Název výzkumu:	CEDMO Trends: *Česká společnost v době změn* (24. vlna)
Termín hlavního sběru dat:	04. 04. 2025 – 25. 04. 2025
Cílová skupina:	populace 16+
Způsob výběru respondentů:	kvótní výběr
Opora nastavení kvót:	ČSÚ
Sledované kvóty:	pohlaví, věk, vzdělání, kraj, velikost místa bydliště, užívání internetu, pracovní status, volební chování v parlamentních volbách 2021 a v 2. kole prezidentských voleb 2023
Metoda sběru:	CAWI, panelový výzkum
Celkem platných dotazníků:	**2975**

1.1 SPECIFIKA ŠETŘENÍ

Zadavatelem je Univerzita Karlova, resp. výzkumné pracoviště CEDMO NPO a dodavatelem společnost MEDIAN. Vedoucí výzkumného týmu za Univerzitu Karlovu je Václav Moravec, vedoucí výzkumného týmu za MEDIAN jsou Štěpán Žádník a Přemysl Čech. Zadání dotazníku připravil zadavatel a jeho konečná verze byla sestavena ve spolupráci s dodavatelem. Administrace dotazníku probíhala elektronicky. Výběr respondentů byl proveden z Online panelu MEDIAN. Respondenti byli rekrutováni dle kvótního předpisu schváleného zadavatelem.

Tento projekt je financován z Nástroje pro oživení a odolnost EU.

Financováno Evropskou unií
NextGenerationEU

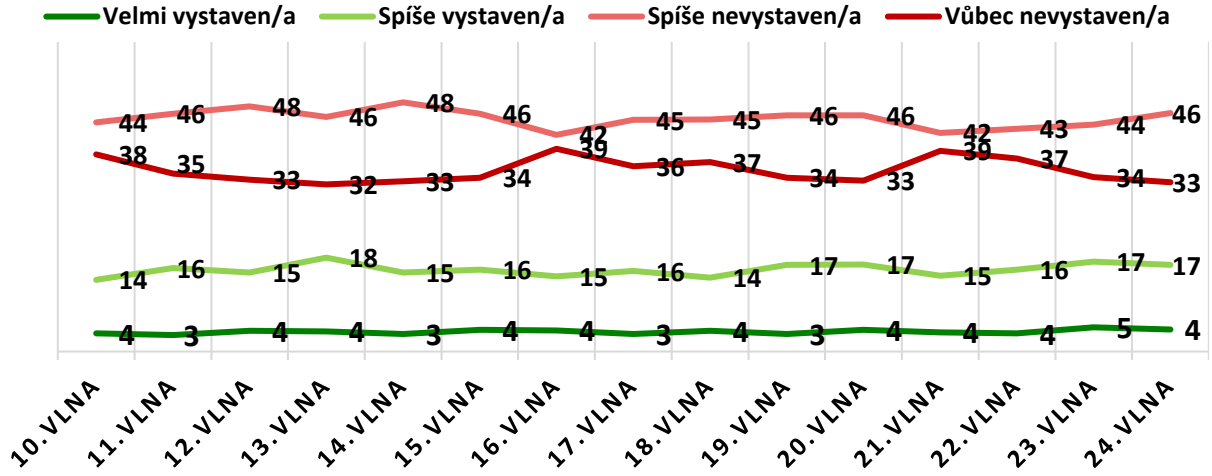
Národní plán obnovy

2 AKTUÁLNÍ TRENDY

V aktuální vlně výzkumu opět většina respondentů uvádí, že dezinformacím v médiích vystaveni nebyli. Oproti předchozím šetřením se však výsledky liší, například se po delší době zvýšil podíl těch, kteří hodnotí šíření nepravdivých či manipulativních informací po internetu jako problematické. Přetrvává tak zjištění, že šíření dezinformací považuje za problém většina populace, zejména pak mladší lidé. Podpora regulace médií šířících nepravdivé informace dosáhla rekordní výše.

- V aktuální vlně průzkumu 79 % respondentů uvedlo, že dezinformacím spíše nejsou nebo vůbec nejsou vystaveni. Již potřetí v řadě ubylo těch, kteří uvedli, že jim vůbec nejsou vystaveni (33 %).
- Po delší době se zvýšilo zastoupení odpovídajících, kteří hodnotí šíření nepravdivých či manipulativních informací po internetu jako problematické. V aktuální vlně šetření přibylo těch, kteří je vnímají jako „*velmi závažný problém*“ (35 %). V součtu s těmi, pro které jde „*dosti závažný problém*“ (39 %) se zastoupení těchto osob v panelu dostalo na podobnou úroveň jako přesně před rokem. Šíření dezinformací po internetu vnímají jako problém spíše mladší respondenti, v nejmladší věkové kategorii 16-24 let se jedná o 87 % respondentů (při součtu „*velmi závažný problém*“ + „*dosti závažný problém*“). Ve věkové skupině lidí starších 65 let dezinformace jako velmi nebo dosti závažný problém hodnotí 71 % respondentů. Také mezi voliči Petra Pavla z druhého kola prezidentských voleb je více respondentů, kteří šíření dezinformací po internetu považují za problém (84 %), zatímco mezi voliči Andreje Babiše je takových respondentů 65 %.
- Téměř tři čtvrtiny respondentů (72 %) věří, že šíření dezinformací ohrožuje bezpečnost České republiky, což je nejvíce za dosavadní dobu výzkumu. S ohrožením bezpečnosti České republiky šířením dezinformací také častěji souhlasí respondenti, kteří se na internetu pohybují „*několikrát denně*“ (73 %) než ti, kteří se na něm pohybují méně. Podstatný rozdíl je v této otázce mezi voliči Andreje Babiše (61 % si myslí, že šíření dezinformací ohrožuje bezpečnost ČR) a Petra Pavla (80 % si myslí, že šíření dezinformací ohrožuje bezpečnost ČR).
- Regulace médií šířících nepravdivé informace se drží na velmi vysoké úrovni podpory. Že by stát měl taková média omezovat, si myslí 76 %, přičemž více než třetina respondentů (36 %) zaujímá postoj, že by stát měl regulaci určitě zavést. Regulaci podporují častěji ženy (81 %) než muži (72 %) a mladší věkové kategorie (86 % ve věkové skupině 16–24 let).
- Ve srovnání s minulou vlnou výrazně vzrostl počet zachycených dezinformací, které respondenti vyhodnotili jako dezinformace týkající se zdraví (126). Počet zachycených dezinformací ve prospěch premiéra Petra Fialy opět poklesl (126), výrazně se snížil také počet dezinformací v jeho neprospěch (48).

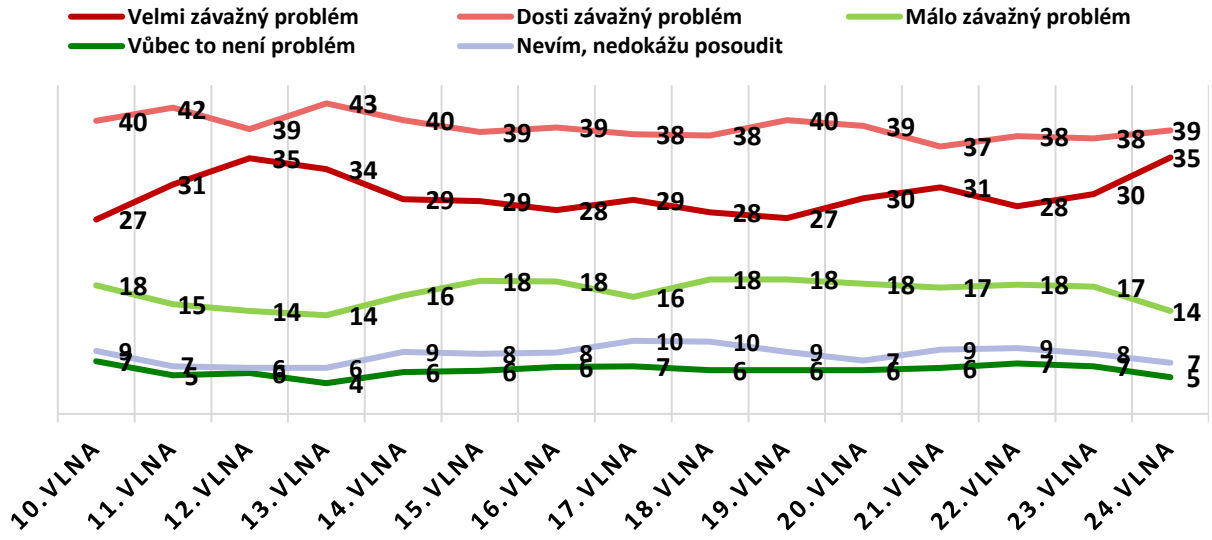
3 VNÍMANÉ VYSTAVENÍ DEZINFORMACÍM

IP02. Do jaké míry jste v uplynulém měsíci podle Vašeho názoru byl/a, anebo nebyl/a vystaven/a účelově šířeným nepravdivým či manipulativním informacím (někdy též označovaným jako „dezinformace“) v médiích?
N=2975

V aktuální vlně výzkumu opět většina respondentů uvádí, že dezinformacím v médiích vystaveni nebyli (79 % při součtu „spíše nevystaven/a“ + „vůbec nevystaven/a“). Zbylých 21 % respondentů uvedlo, že dezinformacím vystaveni byli.

I v této vlně se cítí být dezinformacím vystaveni častěji muži (24 %) než ženy (18 %). Věkovou skupinou, která se cítí být vystavena dezinformacím nejčastěji, jsou lidé ve věku 25 až 34 let (25 %), nejméně se jim cítí být lidé ve věku 16 až 24 let (18 %). Častěji se cítí být vystaveni dezinformacím voliči Andreje Babiše z posledních prezidentských voleb (26 %) než voliči Petra Pavla (18 %).

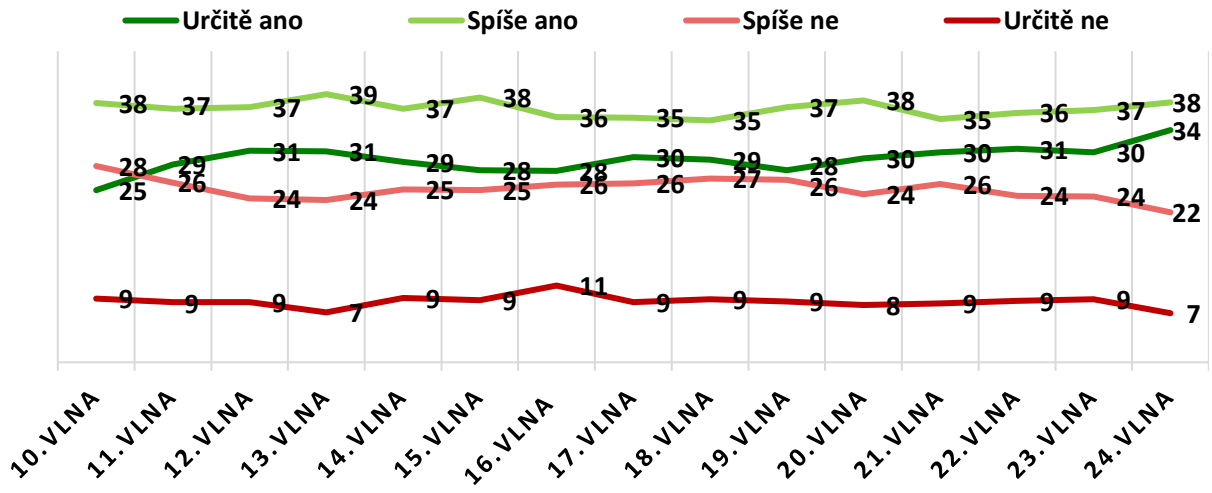
IP04. Jak závažným problémem je podle Vás šíření nepravdivých a manipulativních informací (někdy též označovaných jako „dezinformace“) po internetu?
N=2975

Po delší době se zvýšilo zastoupení odpovídajících, kteří hodnotí šíření nepravdivých či manipulativních informací po internetu jako problematické. V aktuální vlně šetření

přibylo těch, kteří je vnímají jako „*velmi závažný problém*“ (35 %). V součtu s těmi, pro které jde o „*dosti závažný problém*“ (39 %) se zastoupení těchto osob v panelu dostalo na podobnou úroveň jako přesně před rokem.

Úbytek naopak nastal mezi těmi, pro které je šíření nepravdivých či manipulativních informací po internetu malý (14 %) či žádný problém (5 %). Odpovídající, kteří se nedokáží přiklonit k žádné hodnotící odpovědi (7 %), zůstávají zastoupeni zhruba stejně jako v minulých vlnách.

Šíření dezinformací po internetu vnímají jako problém spíše mladší respondenti, v nejmladší věkové kategorii 16-24 let se jedná o 87 % respondentů (při součtu „*velmi závažný problém*“ + „*dosti závažný problém*“). Ve věkové skupině lidí starších 65 let dezinformace jako velmi nebo dosti závažný problém hodnotí 71 % respondentů. Také mezi voliči Petra Pavla z druhého kola prezidentských voleb je více respondentů, kteří šíření dezinformací po internetu považují za problém (84 %), zatímco mezi voliči Andreje Babiše je takových respondentů 65 %.

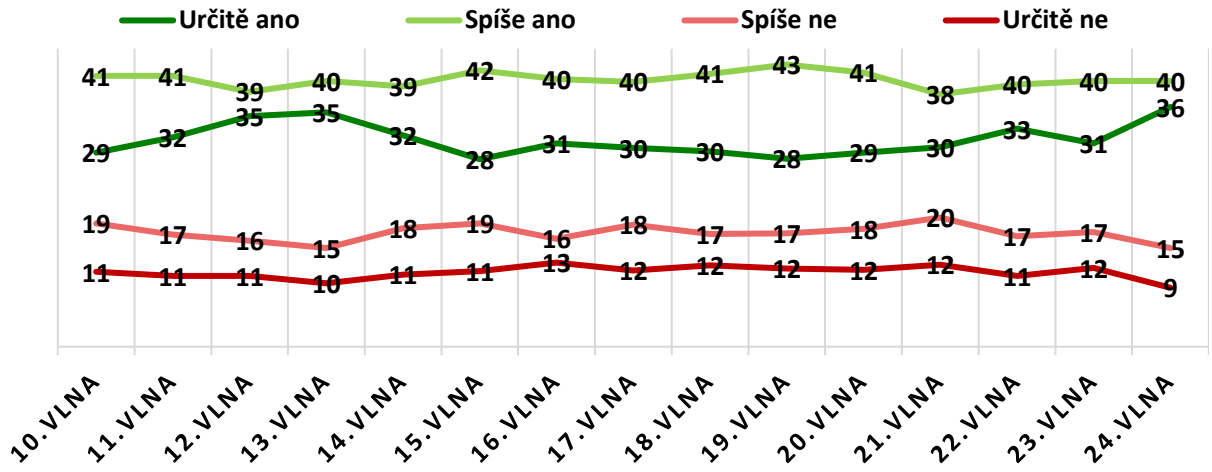
IP05. Myslíte si, že šíření nepravdivých a manipulativních informací (někdy též označovaných jako „dezinformace“) ohrožuje bezpečnost České republiky?
N=2975

Nárůst podílu respondentek a respondentů, kteří chápou dezinformace jako problém, se projevuje i v obavách o bezpečnost České republiky. Za dosavadní dobu výzkumu se v dubnu 2025 obávala největší část odpovídajících, že šíření dezinformací ohrožuje tuzemskou bezpečnost. Šlo téměř o tři čtvrtiny celého vzorku (72 % při součtu „*určitě ano*“ + „*spíše ano*“). V meziměsíčním srovnání jde o pětiprocentní nárůst. Lidí, kteří se o bezpečnost ČR kvůli dezinformacím neobávají bylo tentokrát 29 % (při součtu „*určitě ne*“ + „*spíše ne*“).

Že šíření dezinformací bezpečnost České republiky ohrožuje, si myslí hlavně mladší respondenti (87 % v nejmladší věkové kategorii 16-24 let).

S ohrožením bezpečnosti České republiky šířením dezinformací také častěji souhlasí respondenti, kteří se na internetu pohybují „*několikrát denně*“ (73 %) než ti, kteří se na něm pohybují méně.

Podstatný rozdíl je v této otázce mezi voliči Andreje Babiše (61 % si myslí, že šíření dezinformací ohrožuje bezpečnost ČR) a Petra Pavla (80 % si myslí, že šíření dezinformací ohrožuje bezpečnost ČR).

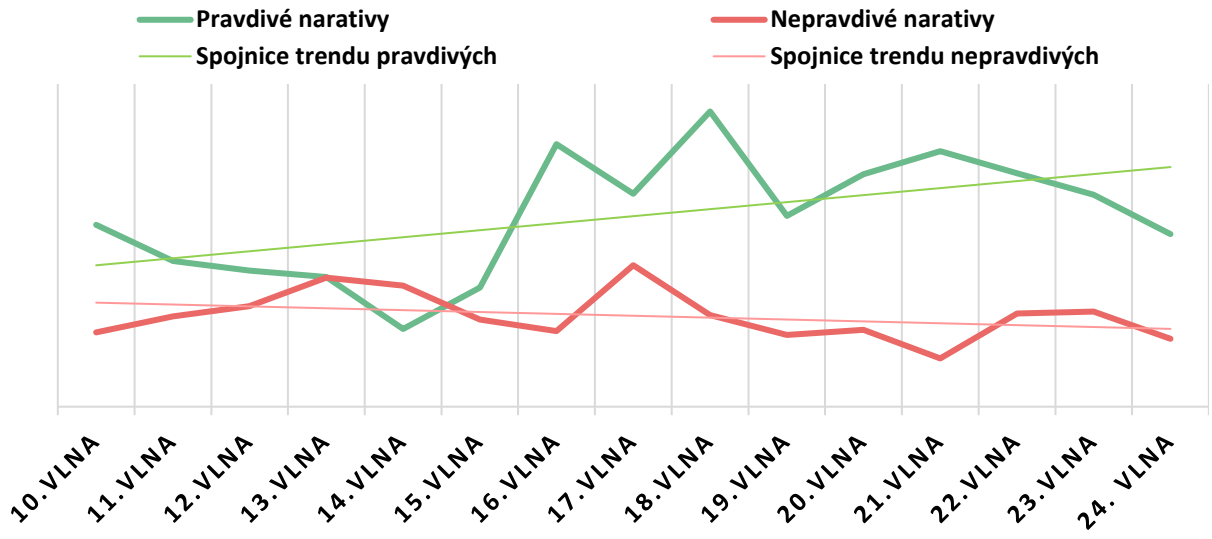
IP07. Je správné, když stát omezí nebo znemožní působení médií, která šíří nepravdivé či manipulativní informace (někdy též označované jako „dezinformace“)?
N=2975

Rekordních čísel dosáhl také podíl odpovídajících, kteří uvádějí, že stát by „určitě měl“ a „spíše měl“ omezovat média, která šíří nepravdivé či manipulativní informace. Aktuálně si to myslí 76 % respondentek a respondentů. Došlo tedy i k poklesu celkového podílu dotázaných, kteří si myslí, že by stát neměl omezovat dezinformační média (24 % při součtu „spíše ne“ + „určitě ne“).

Pro omezování médií jsou častěji ženy (81 %) než muži (72 %) a respondenti z věkové skupiny 16-24 let (86 %). Procento respondentů, kteří uvedli, že by stát dezinformační média měl omezovat, klesá s narůstajícím věkem odpovídajících.

O správnosti omezování medií šířících dezinformace jsou také častěji přesvědčeni voliči Petra Pavla (85 %) z druhého kola prezidentských voleb než voliči Andreje Babiše (63 %).

4 VNÍMÁNÍ AKTUÁLNÍCH NARATIVŮ

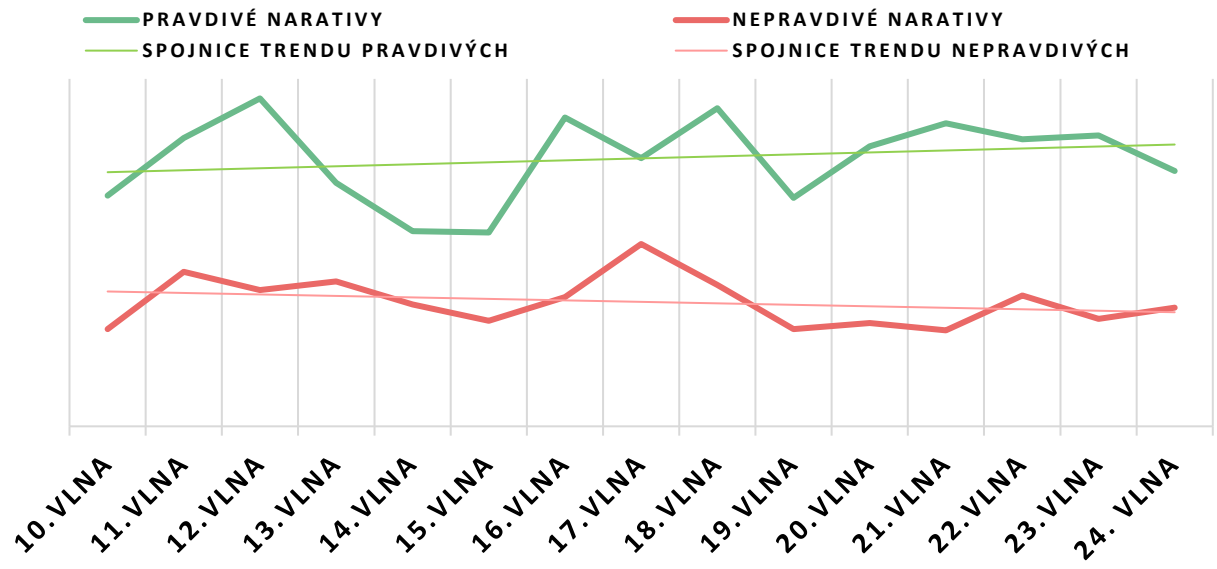

DEZP. Do jaké míry máte povědomí o následujících zprávách, resp. Informacích?
N=2975

Povědomí o pravdivých i nepravdivých narativech se oproti minulé vlně snížilo.

Nejvíce respondentů (50 %) zaregistrovalo pravdivý narativ, že: *„Američtí prodejci vozů automobilky Tesla, kterou řídí miliardář Elon Musk, čelili v uplynulých týdnech protestům a útokům vandalů. Cena akcií společnosti Tesla se v poslední době výrazně propadla.“ Nejméně* respondentů (23 %) zaznamenalo pravdivý narativ, že: *„Americký prezident Donald Trump odebral bezpečnostní prověrky Hillary Clintonové a Kamale Harrisové, jež proti němu kandidovaly na prezidentku“*

Nejvíce registrovaným nepravdivým narativem (36 %) bylo tvrzení, že: „*Rumunský ústavní soud anuloval první kolo prezidentských voleb, protože v nich vyhrál krajně pravicový kandidát Calin Georgescu. Proti rozhodnutí soudu se konají v Rumunsku největší protesty od roku 1989. “* Žádný další nepravdivý narativ nezaznamenalo více než 14 % respondentů.

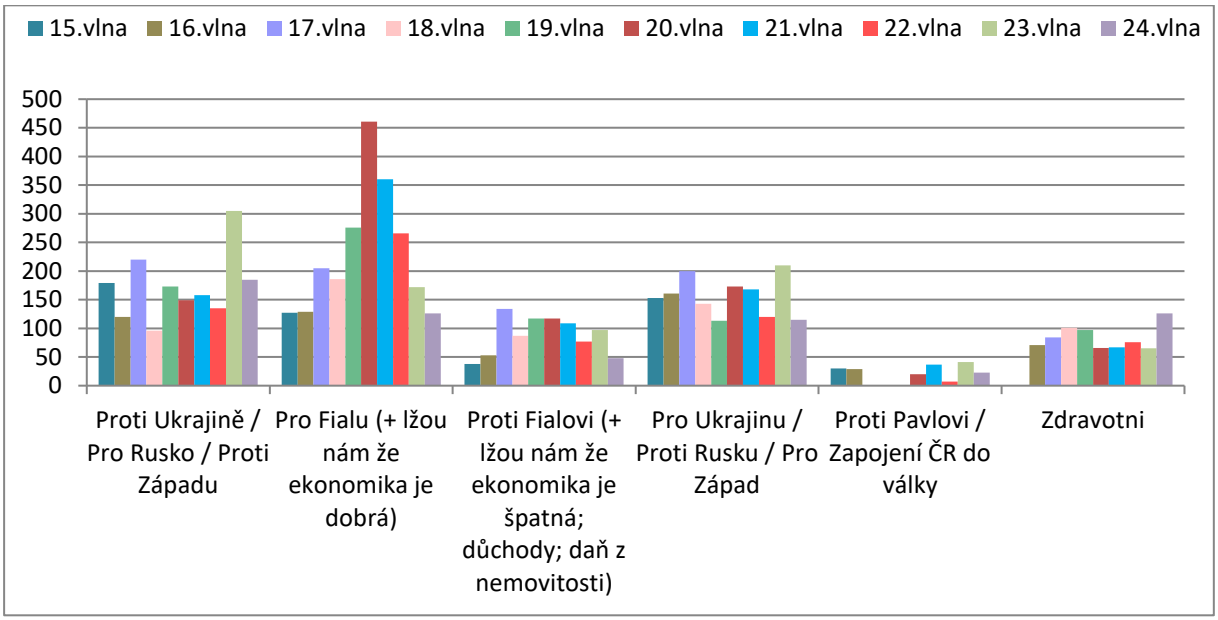
DEZ. Do jaké míry považujete následující zprávy za nevěrohodné, nebo naopak věrohodné?
N=2975

Důvěryhodnost pravdivých narativů ve srovnání s minulou vlnou mírně poklesla. Důvěryhodnost nepravdivých narativů naopak vzrostla.

Nejdůvěryhodnějším pravdivým narativem bylo, že: „Američtí prodejci vozů automobilky Tesla, kterou řídí miliardář Elon Musk, čelili v uplynulých týdnech protestům a útokům vandalů. Cena akcií společnosti Tesla se v poslední době výrazně propadla," který jako důvěryhodný označilo 73 % respondentů. Naopak tím nejméně důvěryhodným pravdivým narativem bylo, že: „Americký prezident Donald Trump odebral bezpečnostní prověrky Hillary Clintonové a Kamale Harrisové, jež proti němu kandidovaly na prezidentku," který ale jako důvěryhodný označila polovina respondentů (50 %).

Nejdůvěryhodnější nepravdivý narativ, že: „Rumunský ústavní soud anuloval první kolo prezidentských voleb, protože v nich vyhrál krajně pravicový kandidát Calin Georgescu. Proti rozhodnutí soudu se konají v Rumunsku největší protesty od roku 1989. " označilo za důvěryhodný pouze 55 % dotázaných.

5 DEZINFORMACE, KTERÉ NEJČASTĚJI ZAUJALY

IP01A. Popište vlastními slovy, jaké nepravdivá či manipulativní informace (někdy též označována jako „dezinformace“) Vás v uplynulém měsíci zaujala?*

N=2705

* V grafu jsou zaneseny dlouhodobě populární odpovědi. Uváděny jsou absolutní četnosti součtu daných odpovědí (na nevážených datech) uvedených v IP01 (respondenti měli 3 možnosti deklarovat narativ).

Ve srovnání s minulou vlnou výrazně vzrostl počet zachycených dezinformací, které respondenti vyhodnotili jako dezinformace týkající se zdraví (93). Počet zachycených dezinformací ve prospěch Petra Fialy opět klesnul (90), výrazně se snížil také počet dezinformací v jeho neprospěch (38).

Vzrostl počet lidí, kteří nedokáží spojit dezinformaci s konkrétním zdrojem (108) a naopak výrazně ubylo těch respondentů, kteří si dokázali vybavit mediatyp (193), médium (385) nebo obojí (12).